

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 17670/07, 60806/09, 17960/10, 45405/11, 45423/11 ve 48909/11

Rengigül SEÇKİN ve diğerleri/Türkiye

Başkan

Dragoljub Popović,

Yargıçlar

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller,

Ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü Yardımcısı Vekili* Seçkin Erel'in katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölümü) ekte bulunan başvuru tarihleri ile referansların içerdiği başvurular bakımından, 5 Kasım 2013 tarihinde gerçekleştirdiği kapalı müzakereler neticesinde, yine aynı tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY VE OLGULAR

Başvuranların isim listesi ekte bulunmaktadır.

A. Davanın koşulları

1. Başvurunun kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekilde, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

2. Başvuranlar, farklı tarihlerde, ihtilafli arazilerin mülkiyetini elde etmişlerdir.

3. Bu araziler, muhtar tarafından düzenlenen "mülkiyet devri belgesi" ne konu olmuştur.

4. Ardından, kadastro çalışmaları sonucunda, söz konusu araziler kadastro komisyonunca Devlet'in orman arazisinin bir parçası olarak nitelendirilmiştir.

5. Başvuranlar, yetkili mahkemeler önünde kadastro komisyonu kararına itirazda bulunmuşlardır ve kadastro tutanaklarının iptâlini talep etmişlerdir.

6. Başvuranlar, söz konusu arazilerin orman arazisinin bir parçası olmadığını ve kazandırıcı zamanaşımı süresinin bu bağlamda yerine getirildiğini iddia etmişlerdir.

7. Mahkemeler, davaların esasına ilişkin kararını vermeden önce, davanın tarafları ve bilirkişiler eşliğinde dava konusu taşınmazların bulunduğu bölgede keşif yapmışlardır.

8. Hazırlanan farklı bilirkişi raporları, dosyalara ibraz edilmişlerdir.

9. Mahkemeler, bilirkişi raporlarını değerlendirdikten sonra (ilk derece mahkemeleri veya iade kararı) başvuranların kadastro tutanaklarının iptâli taleplerini reddetmişlerdir ve söz konusu arazilerin orman arazisi olduğu gerekçesiyle Devlet Hazinesi adına tapuda kayıt ve tesciline karar vermişlerdir.

10. İlgililer, temyiz başvurusunda bulunmuşlardır.

11. Yargıtay, anılan kararları onaylamıştır. Yargıtay, dosyalardaki unsurlara özellikle çeşitli bölgesel haritalara dayanarak, ihtilaf konusu arsaların orman arazinin bir parçası,

ağaçsız bir alan olduğunu (yani orman ekosisteminin ayrılmaz parçaları ve ormanın ayrılmaz parçası) ve dolayısıyla arazilerin yasal olarak herhangi bir özel mülkiyete konu edilemeyeceği kanaatine varmıştır.

B. İlgili iç hukuk

12. İlgili iç hukuk ve uygulama, *Turgut ve diğerleri/Türkiye* kararı'nda (no. 1411/03, §§ 41-67, 8 Temmuz 2008) ve *Altunay/Türkiye* ((kabul edilebilirlik kararı), no. 42936/07, §§ 20-23, 17 Nisan 2012) ile *Usta/Türkiye* ((kabul edilebilirlik kararı), no. 32212/11, 27 Kasım 2012) kararlarında belirtilmektedir.

ŞİKÂyetLER

13. Başvuranlar, Sözleşme'ye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesi bağlamında, mülkiyetlerine saygı gösterilme haklarının ihlâl edildiğini ileri sürmektedirler. Ayrıca başvuranlar, Sözleşme'nin 6. maddesi bakımından, yerel mahkemeler tarafından ulaşılan çözümün âdil olmadığını ve bu durumda da Sözleşme'nin 13. maddesi bağlamında, yerel mahkemeler önünde konuya ilişkin etkin bir başvuru yolu bulunmadığını iddia etmişlerdir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Başvuruların birleştirilmesi hakkında

14. AİHM, İçtüzüğü'nün 42/1 maddesine uygun olarak, başvuruçuların yönelttikleri hukuki konular ile olaylar arasında benzer başvurular bulunması bakımından başvuruların birleştirilmelerine karar vermiştir.

B. Başvuru konuları hakkında

15. Söz konusu olay ve olguların hukuki nitelendirilmesi konusunda takdir yetkisine sahip olan AİHM, taraflarca olaylara atfedilen hukuki nitelendirme ile bağlı olmadığını hatırlatmaktadır (*Guerra ve diğerleri/İtalya*, 19 Şubat 1998, § 44, *Karar ve Hükümler Derlemesi* 1998-I, ve *Remzi Aydın/Türkiye*, no. 30911/04, § 44, 20 Şubat 2007). Somut olayda AİHM, başvuranların şikâyetlerinin özellikle Sözleşme'ye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesi açısından bir inceleme gerektirdiği kanaatine varmıştır.

C. Sözleşme'ye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesi hakkında

16. Başvuranlar, arazilerinin orman arazisinin bir parçası olmadığını, muhtarın refakatinde satın aldıkları ve yıllarca kullanmış oldukları bu arazilerin kadastro tutanağı üzerine kaydedilmesine ilişkin taleplerinin yerel makamlarca reddedilmelerinin mülkiyetlerine saygı gösterilme haklarına bir ihlâl teşkil ettiğini iddia etmektedirler.

17. AİHM, arazilerin nitelikleriyle ilgili olarak, yerel mahkemelerce ihtilâflı arazilerin orman arazisinin bir parçası olarak değerlendirildiklerini gözlemlemektedir. Bu nedenle, yerel mahkemeler keşif, harita çalışması yapılmasına ve bilirkişilerden raporlar alınmasına karar vermiştir; kararları gerek olgularla gerekse hukuki olarak desteklenmiştir. Dolayısıyla AİHM, yerel mahkemeler tarafından varılan çözüm ile tespitlerden uzaklaşmakta herhangi bir neden görmemektedir.

18. AİHM, başvuranlar aleyhine verilen red kararında ifade edilen söz konusu arazilerin aslında orman arazisinin birer parçası olduklarına ilişkin gerekçeyi dikkate almaktadır.

19. AİHM, orman arazisinin korunması için alınması gereken önlemlerin çeşidini belirleme yetkisinin yerel makamlara ait olduğunu hatırlatmaktadır. Bu önlemler, evrensel tanım olarak şehircilik politikası ile kentsel planlanmaya bağlı olmalı ve özellikle Devlet'in müdahale alanlarını göstermelidir.

20. Ayrıca AİHM, tabiatın ve ormanların ve daha genel anlamda çevrenin korunmasının, kamuoyunda ve dolayısıyla kamu makamları nezdinde sürekli ve desteklenen bir ilgiyle savunulan bir değer olduğunun altını çizmektedir. AİHM, çevrenin korunmasına ilişkin mülahazalar söz konusu olduğunda, özellikle de Devlet konuyla ilgili olarak yasal düzenlemeye gitmişse, ekonomik zorunluluklar ve hatta mülkiyet hakkı gibi bazı temel hakların öncelik arz etmemesi gerektiğini hatırlatmaktadır. (*Hamer/Belçika*, no. 21861/03, § 79, AİHM 2007-V, *Taşkın ve diğerleri/Türkiye*, no. 46117/99, AİHM 2004-X, *Moreno Gomez/İspanya*, no. 4143/02, AİHM 2004-X, *Fadeieva/Rusya*, no. 55723/00, AİHM 2005-IV, ve *Giacomelli/İtalya*, no. 59909/00, AİHM 2006-XII).

21. AİHM, mevcut davalarda, başvuranların ihtilaf konusu arsaların zilyetliklerine sahip olduklarını gözlemlemektedir. Üstelik bu zilyetlikler, muhtar tarafından düzenlenen "mülkiyet devri belgesi" ne de konu olmuştur. Ayrıca dosyadaki unsurlar, ilgililerin söz konusu arsaları kullandıkları ve sahibi olarak tasarrufta bulduklarını anlamayı sağlamaktadır. Ancak AİHM, başvuranların gerçek anlamda söz konusu arsalara sahip olmadıklarını dikkate almaktadır. Başvuranlar, mülkiyet hakkının varlığının tartışmasız tek delili olan tapulu

taşınmazlara sahip olmamaktadırlar (*Rimer ve diğerleri/Türkiye*, no. 18257/04, § 36, 10 Mart 2009).

22. Bu bağlamda AİHM, Sözleşme'ye Ek 1 No'lu Protokolün 1. maddesinin, mülklere sahip olma hakkı tanımadığını hatırlatmaktadır (*Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı/Türkiye*, no. 34478/97, § 52, 9 Ocak 2007, *Kopecky/Slovakya* [BD], no. 44912/98, 28 Eylül 2004, AİHM 2004-IX, *Van der Musselle/Belçika*, 23 Kasım 1983, § 48, Seri A no. 70, ve *Slivenko ve diğerleri/Litvanya* (kabul edilebilirlik kararı) [BD], no. 48321/99, § 121, AİHM 2002-II).

23. Başvuran, itiraz ettiği kararın, bu hüküm bağlamında “mülkleriyle” ilgisi olması halinde, Sözleşme'ye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlâl edildiğini iddia edebilmektedir.

24. AİHM, “mülk” kavramının “mevcut mülkler” ile sınırlı olmadığını ve başvuranın, üzerinde mülkiyet hakkını fiilen kullanabilmeye yönelik makul ve meşru bir beklentiye sahip olduğunu iddia edebileceği alacaklar da dâhil olmak üzere tüm mal varlığı değerlerini kapsayabileceğini de hatırlatmaktadır (anılan, *Hamer*, § 75).

25. AİHM, mevcut davada başvuranların, Kadastro Komisyonu'nun vardığı sonuçlar bakımından, mülkiyet hakkını fiilen ve etkili olarak kullanabilmeye yönelik meşru bir beklentiye sahip olduklarını iddia edebileceklerini kaydetmektedir.

26. Bununla beraber ilgilinin, AİHM'e göre, malik sıfatıyla zilyetlikten yararlanabilmesi halinde, kazandırıcı zamanaşımı yoluyla bu taşınmazların tapu siciline kendi adına tescil edilmesi mümkün olacaktır.

27. Bu noktada AİHM, ulusal yargı organlarının, bir başkasını değil de bu hukuki çözümü kabul etmelerine neden olan malik sıfatıyla zilyetlik kavramının doktrinel analizini yapmayı uygun ve hatta gerekli görmemektedir (*Bozcaada Kimisis Teodoku Rum Ortodoks Kilisesi Vakfı/Türkiye*, no. 37639/03, 37655/03, 26736/04 ve 42670/04, § 46, 3 Mart 2009).

28. AİHM, başvuranların ihtilaf konusu taşınmazların zilyetliğine sahip olsalar bile, söz konusu mülklerden yararlanmaya devam etme konusundaki meşru beklentilerinin iç hukukta yeterli bir yasal temele dayanmadığını tespit etmektedir (anılan, *Kopecky*, § 52).

29. AİHM, bu bağlamda taşınmazın iadesine ilişkin basit beklenti -her ne kadar anlaşılabilir olsa da- ile daha somut nitelikte olması ve yasal bir düzenlemeye ya da iç hukukta sağlam bir yargı kararına dayanması gereken meşru beklenti arasında fark olduğunu hatırlatmaktadır (*Bozcaada Kimisis Teodoku Rum Ortodoks Kilisesi Vakfı/Türkiye* (kabul edilebilirlik kararı), no. 22522/03, 9 Aralık 2008).

30. AİHM esasen, davanın koşullarında, İdare'nin, kadastro komisyonunun henüz kesinlik kazanmamış kararına ilişkin itirazını karara bağlayan ulusal yargı organlarının vurguladığı

gibi, konuya uygulanabilir iç hukukta, orman vasfına sahip olan taşınmazların hiçbir şekilde kazandırıcı zamanaşımına konu olamayacağını kesin ve açık olarak belirttiğini gözlemlemektedir (yukarıdaki 11. paragraf).

31. Bu bakımdan, orman vasfındaki arazinin ediniminin kazandırıcı zamanaşımı yoluyla mümkün olmaması, başvuranların bu hususta ileri sürdüğü kullanım süresi iddiasını etkisiz kılmıştır.

32. Ulusal mevzuata göre devlet ormanı vasfındaki arazilerinin devredilemez niteliği ve zamanaşımına konu olmaması nedeniyle, bu denli uzun bir sürenin geçmesi iç hukukta hiçbir hukuki sonuç doğurmamaktadır.

33. Bundan dolayı başvuranlar, ormanlık bölgede bulunan taşınmazın mülkiyetini kazandırıcı zamanaşımı yoluyla elde etme hakkından yararlanamamışlardır.

34. Sonuç olarak, iç hukukta yeterli bir yasal dayanağın bulunmaması halinde, başvuranların “taşınmazlardan-mülklerden” faydalanmaya devam etmelerine ve bu taşınmazların-mülklerin sahibi olmalarına imkân verecek herhangi bir meşru beklentide bulunmaları hukuken mümkün değildir (*Kadir Gündüz/Türkiye*, no: 50253/99 (kabul edilebilirlik kararı), 18 Ekim 2007, *Nane ve diğerleri/Türkiye*, no: 41192/04, §§ 25-28, 24 Kasım 2009, *Bölükbaş ve diğerleri/Türkiye*, no: 29799/02, § 26, 9 Şubat 2010 ve anılan, Usta, § 44).

35. AİHM, Sözleşme’ye Ek 1 No’lu Protokol’ün 1. maddesinin birinci cümlesi anlamında, başvuranların “mülk” sahibi olmadıkları kanısındadır. Bu nedenle, söz konusu hükmün güvenceleri somut olayı kapsamamaktadır.

36. Dolayısıyla, başvuranların şikâyetleri, Sözleşme’nin 35/3 maddesi uyarınca Sözleşme’nin hükümleriyle konu yönünden (*ratione materiae*) bağdaşmamaktadır ve bu şikâyetler, Sözleşme’nin 35/4 maddesi gereğince reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, AİHM, Oybirliğiyle,

Başvuruların birleştirilmesine ve kabul edilemez olduklarına *karar vermiştir*.

Seçkin Erel
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Vekili

Dragoljub Popovic
Başkan

EK

N°	Başvuru no.	Başvuru tarihi	Başvuran	Temsilcisi
1.	17670/07	10/04/2007	Rengigül Seçkin	Şener Akyol
2.	60806/09	06/11/2009	Mustafa Barçın	---
3.	17960/10	16/03/2010	Mehmet Mutlu	---
4.	45405/01	26/03/2011	Hamdiye Öztekin Mübeccel Bacaksız Feriha Gündüz Ferda Can Galip Öztekin Oktay Öztekin Mücella Köse Mualla Erkan Emine Akoğlu Yaser Öztekin Abdurrahman Öztekin	Cengizhan Gököz
5.	45423/11	26/03/2011	Hamdiye Öztekin Mübeccel Bacaksız Feriha Gündüz Ferda Can Galip Öztekin Oktay Öztekin Mücella Köse Mualla Erkan Emine Akoğlu Yaser Öztekin Abdurrahman Öztekin	Cengizhan Gököz
6.	48909/11	04/04/2011	Mehmet Yolal	---